

#KYSTFISKFRAMTID

Forsker, Nofima

AUDUN IVERSEN

Konsekvenser av strukturering for flåte, industri og samfunn

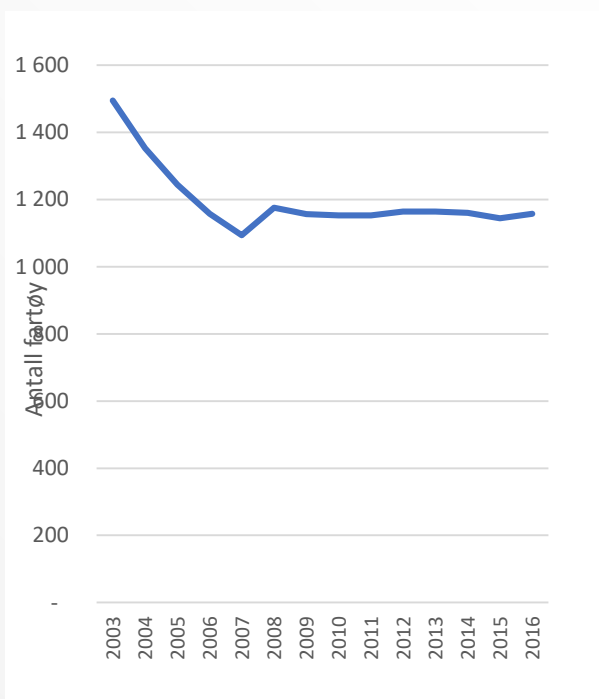

Audun Iversen, John R. Isaksen, Edgar Henriksen, Øystein Hermansen, Bent Dreyer, Thomas Nyrud

KYST, FISK OG FREMTID, TROMSØ, 22. NOVEMBER 2018

Kystflåte – antall fartøy

Reduksjon i alle grupper

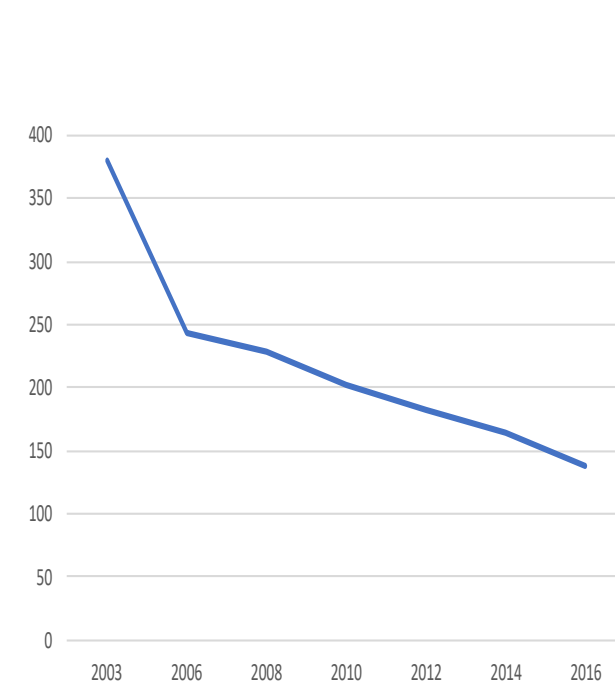
Under 11

11-15

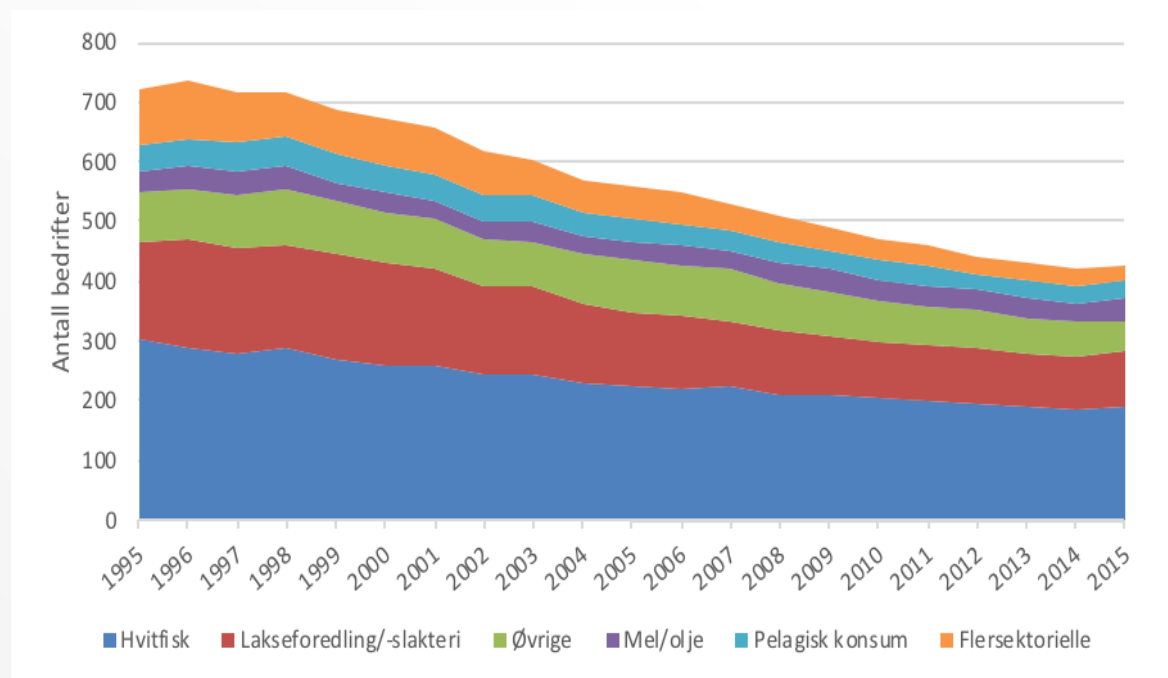
15-21

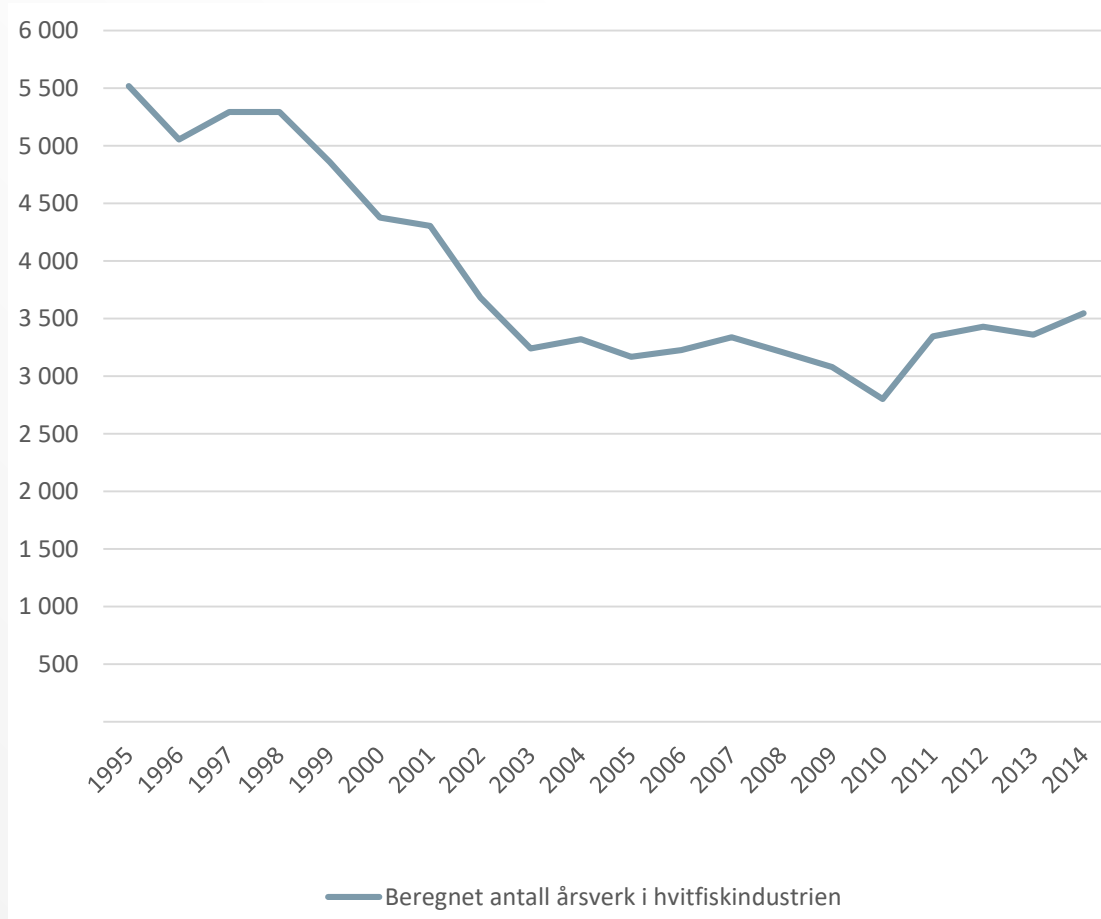
21+

Strukturelle endringer i industrien

Færre anlegg over tid

Færre industribedrifter – færre ansatte

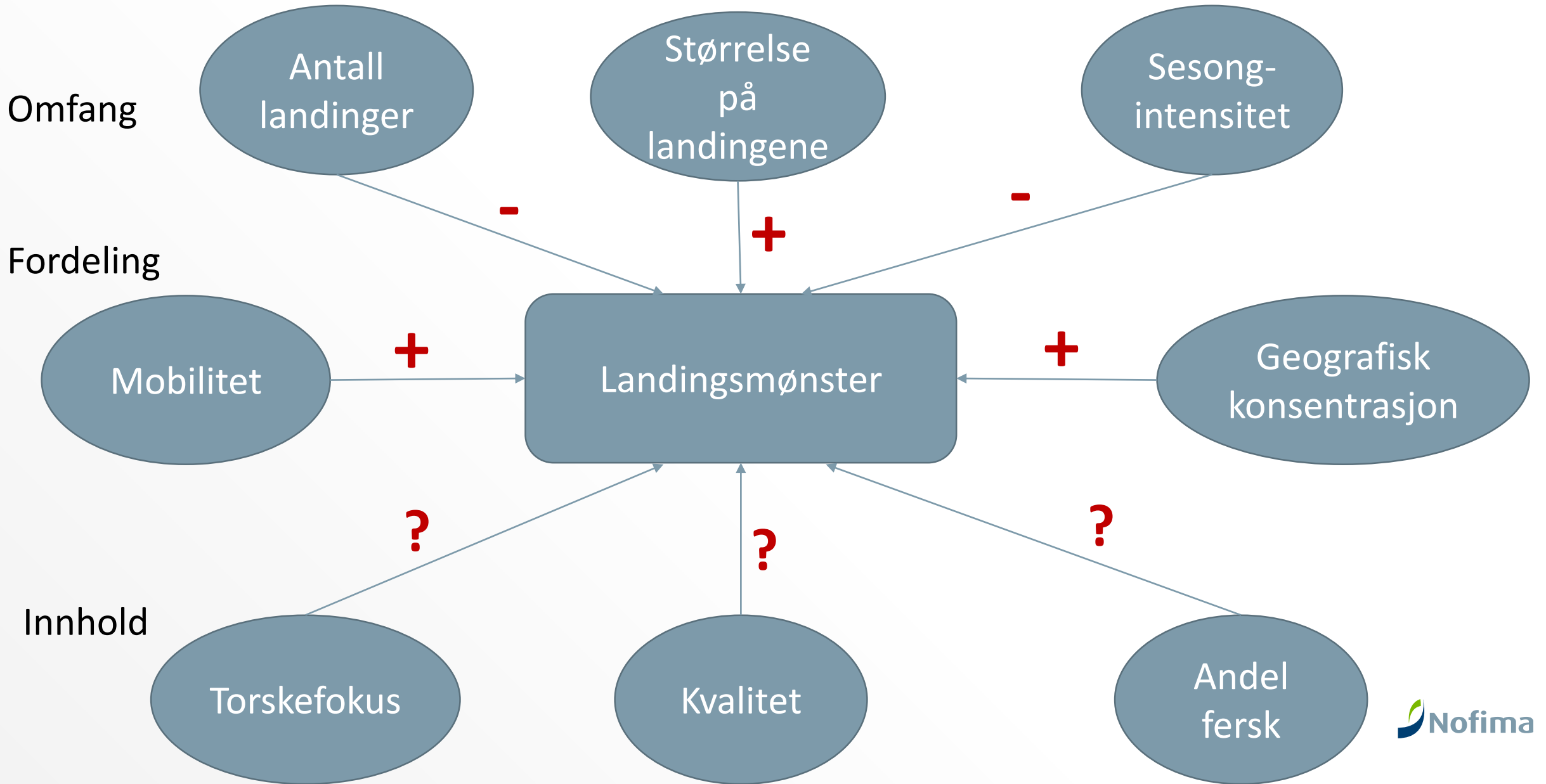
Færre kommuner med fiskeindustri

1995: 145 kommuner

2015: 122 kommuner

Flåtens landingsmønster påvirker industrien:

Større og færre landinger
Større og færre anlegg

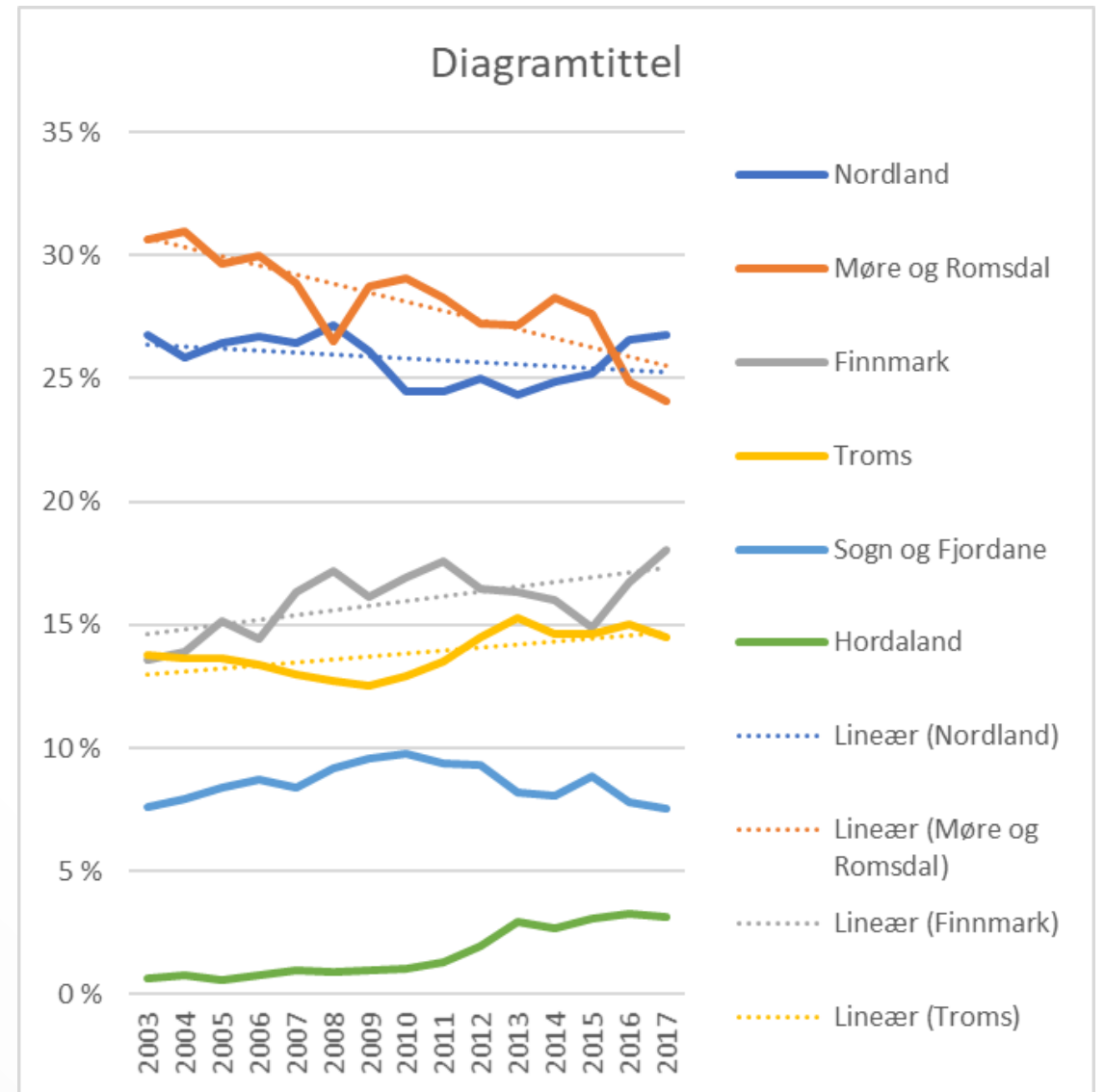
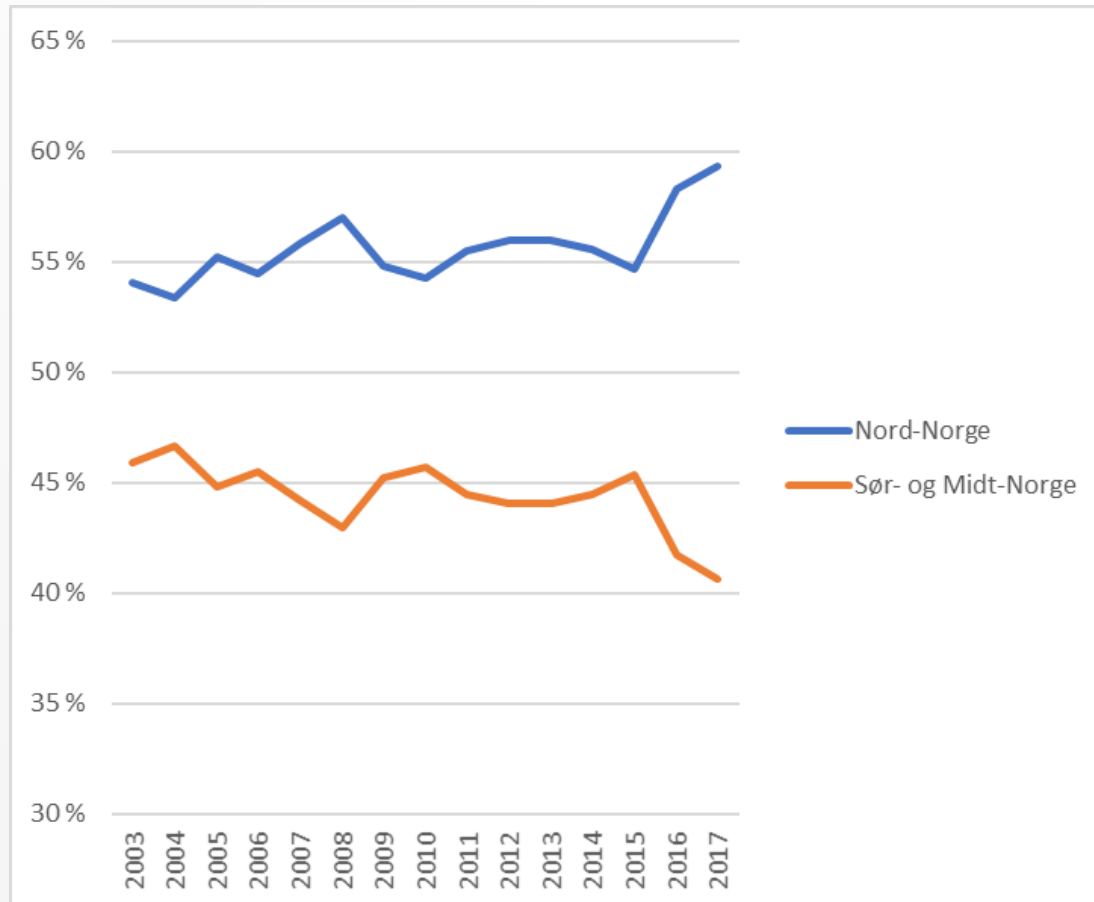
Store strukturelle endringer i industrien

Store geografiske endringer

- Men obs!: skyldes også mye annet enn strukturering

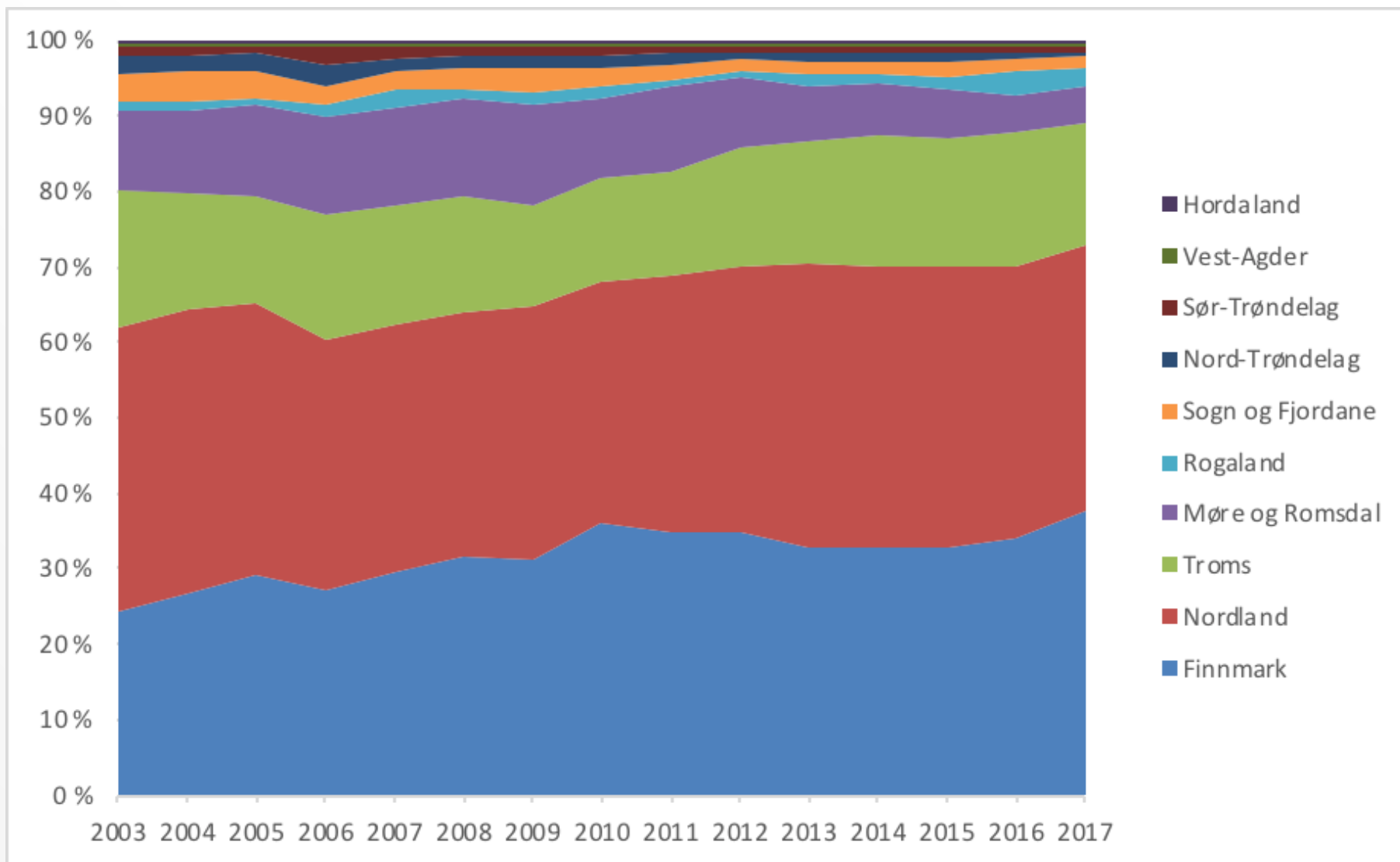
Strukturering og samfunn

Fangst av hvitfisk (andel)

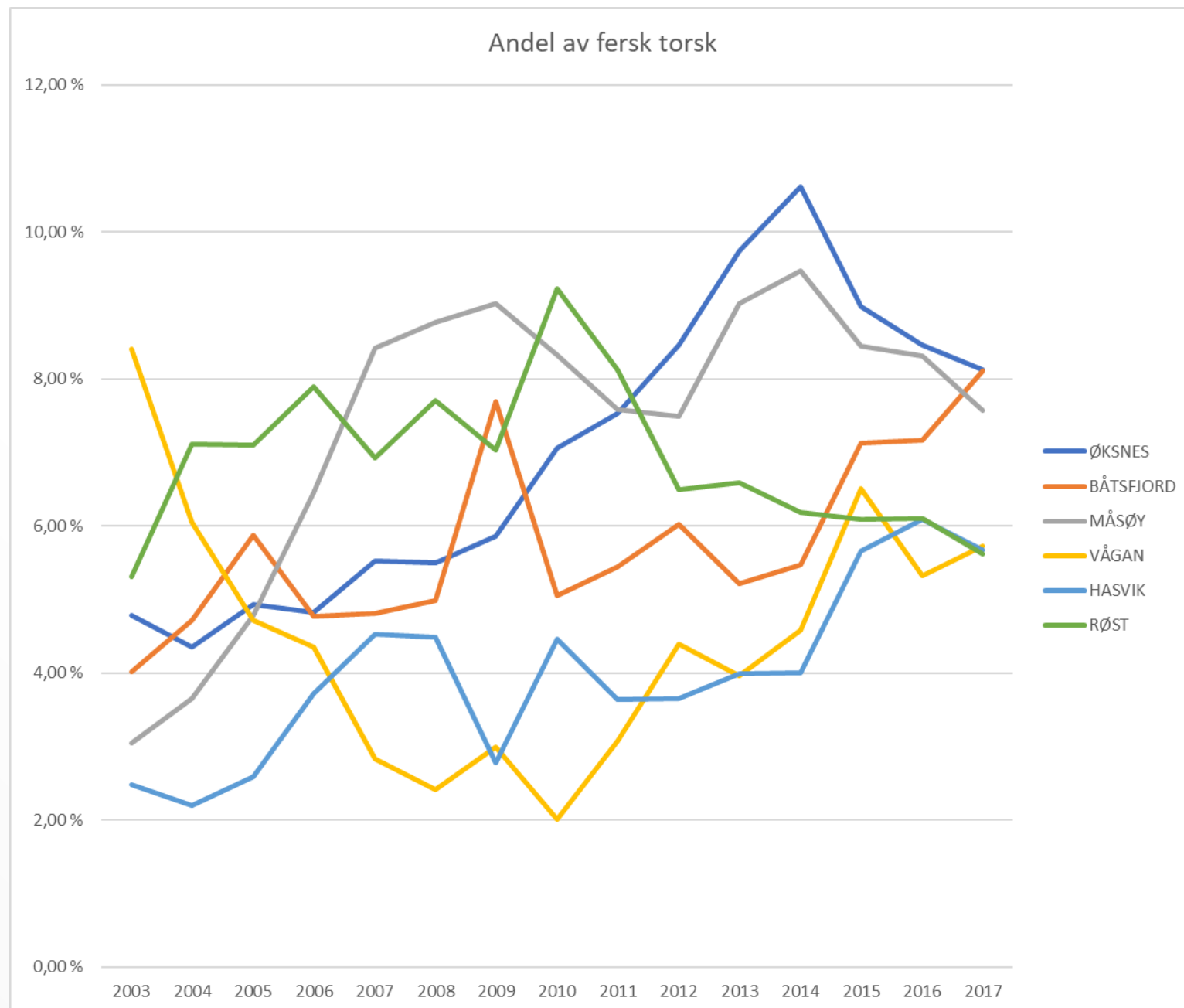

Fylkesvis fordeling av landingene

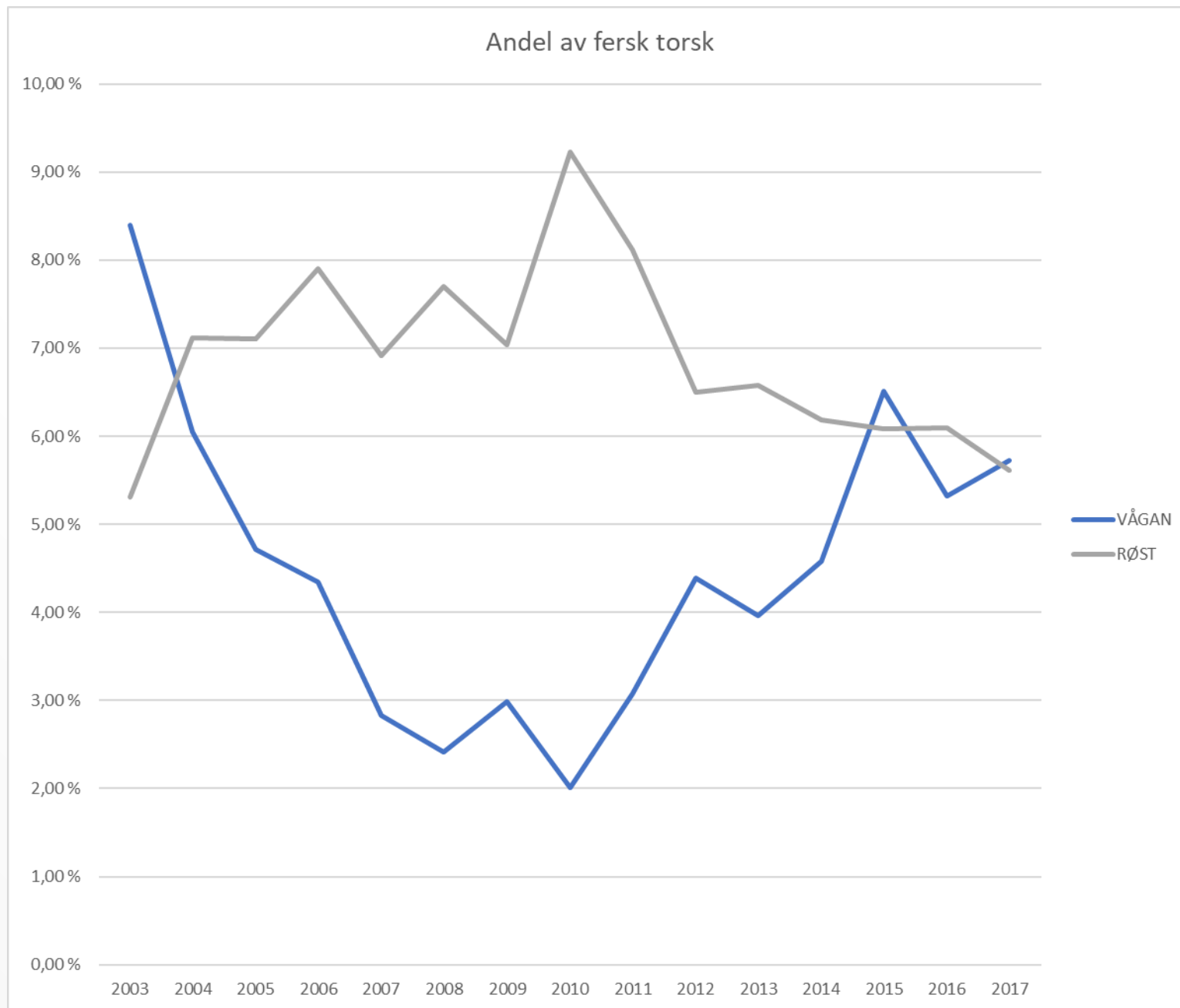
(Hvitfisk, fersk)

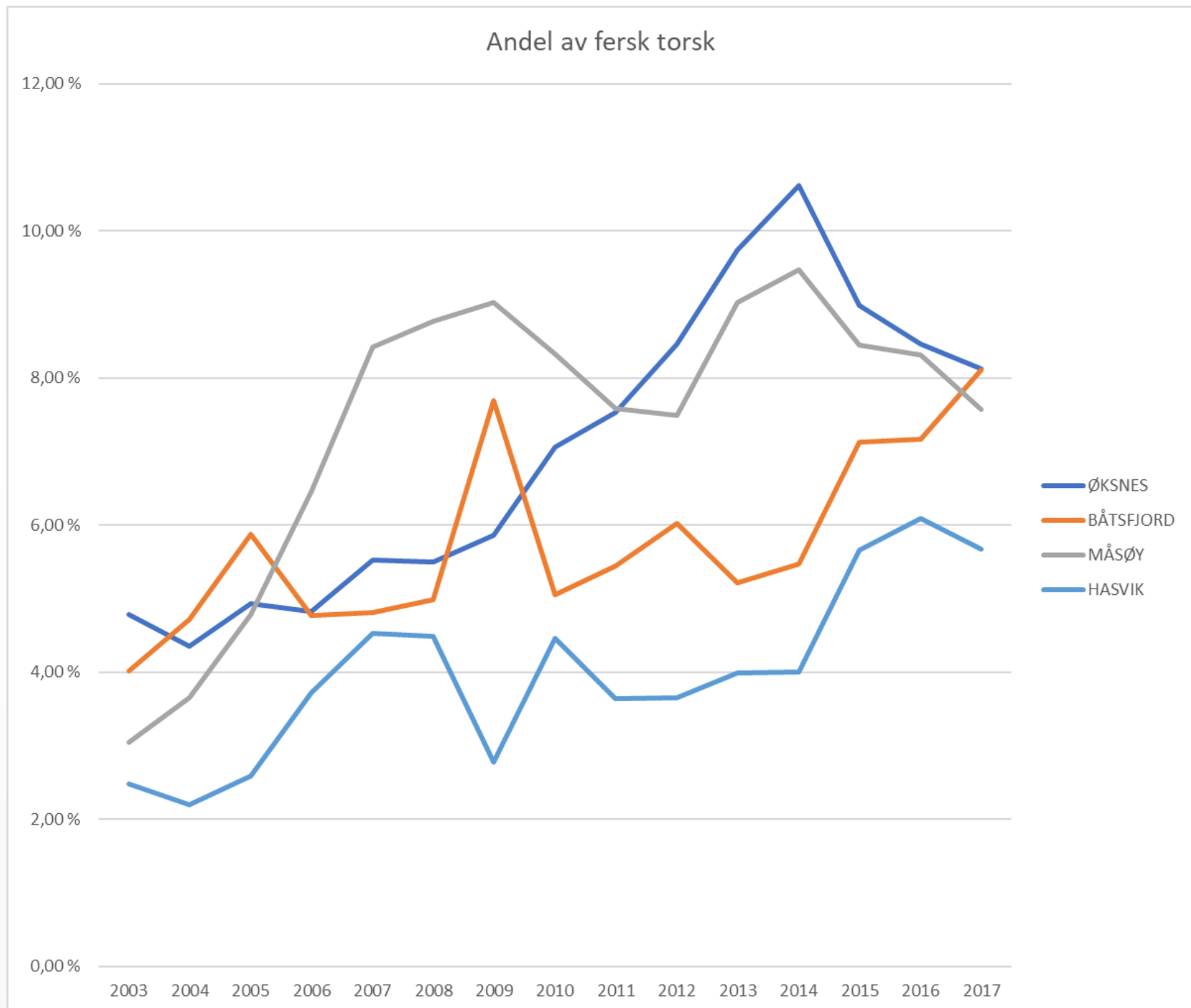
Seks største (andel landinger)

Vandringsmønster

Industridynamikk

Strukturering betyr politiske veivalg

Tre viktige spørsmål

- som politikere må ta stilling til:

*Hvorfor
strukturere?*

1. Hvor langt skal struktureringen gå?
2. Hvor raskt skal struktureringen gå?
3. Hvordan skal den gjennomføres?

1. Hvor langt skal struktureringen gå?

Hvorfor strukturere?

To ytterpunkter for strukturpolitikken:

Maksimal strukturering – færrest mulig fartøy?

- Skape størst mulig økonomisk overskudd?
- Hente ut ressursrente?

Vs

Minst mulig strukturering?

- Beholde overkapasitet og sysselsetting i kystsamfunnene?
- Minst mulig omstillingsfriksjon

2. «Hvorfor strukturere» forteller oss noe om tempo

Tre argumenter for strukturering

- Trenger bedre kapasitetsutnyttelse
- Trenger høyere lønnsomhet
- Trenger konkurransedyktig avlønning av arbeidskraft

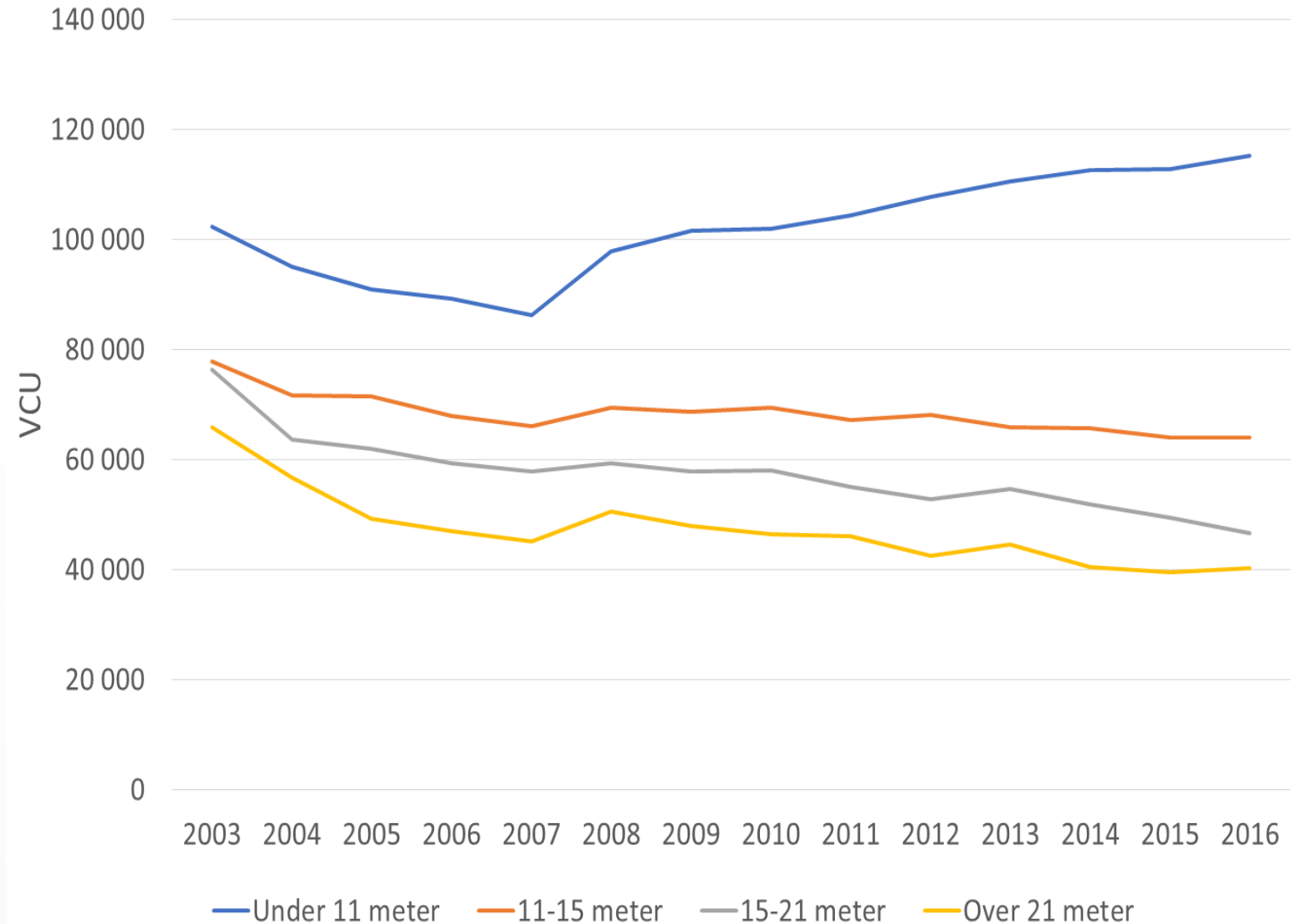
Utnyttelse av strukturmulighetene?

- Fortsatt rom for strukturering?

Kapasitet

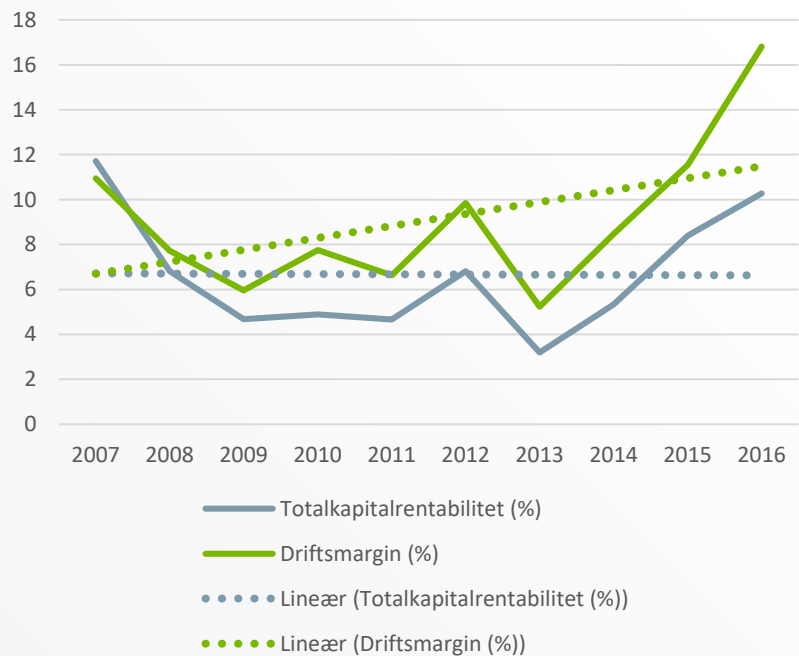
(målt ved VCU)

$$VCU = L \times B + 0,45 \times \text{motorkraft}$$

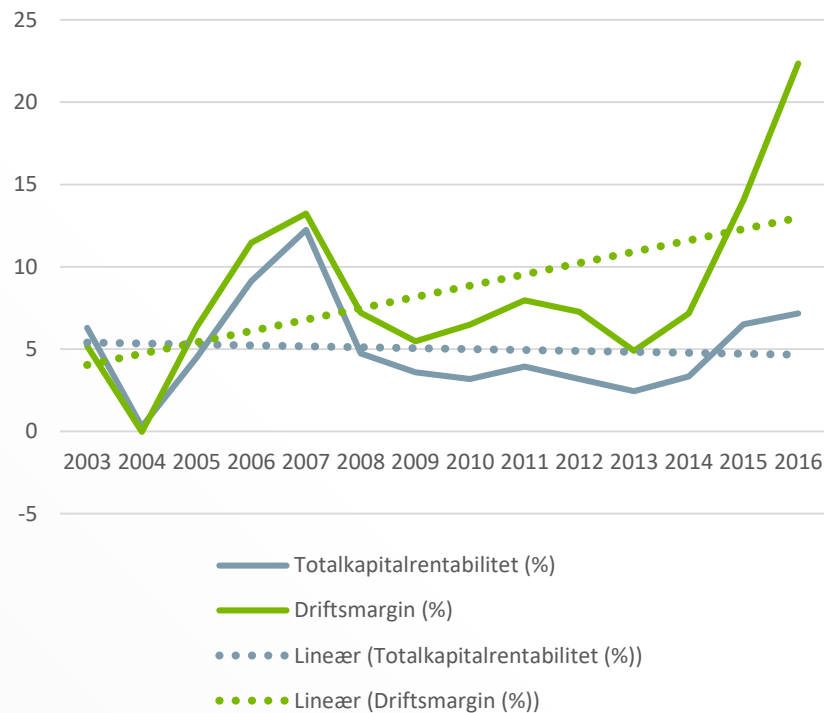

Lønnsomhet - kyst

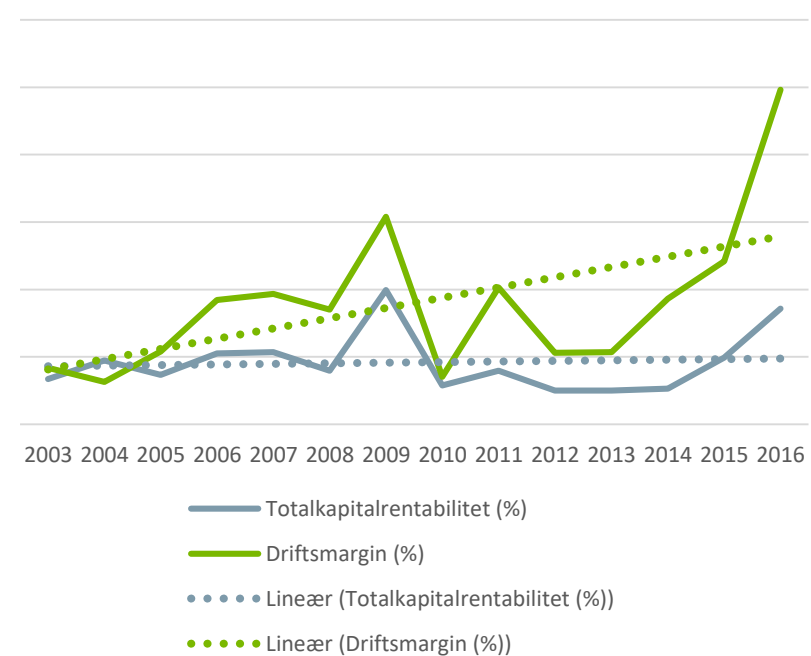
11-15

15-21

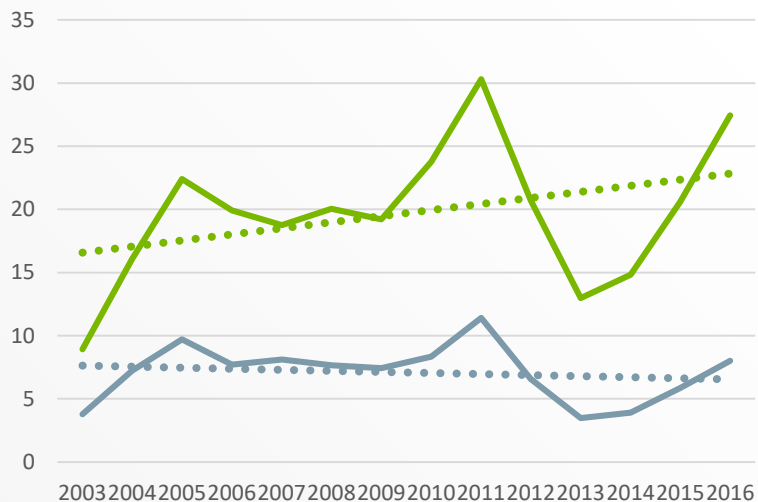

Kyst 21+

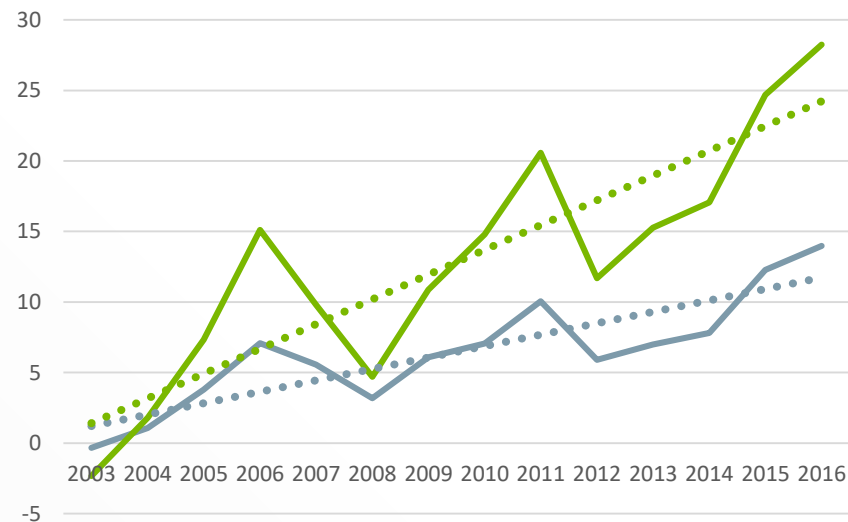
Lønnsomhet - hav

Pelagisk

- Totalkapitalrentabilitet (%)
- Driftsmargin (%)
- Lineær (Totalkapitalrentabilitet (%))
- Lineær (Driftsmargin (%))

Torsketrål

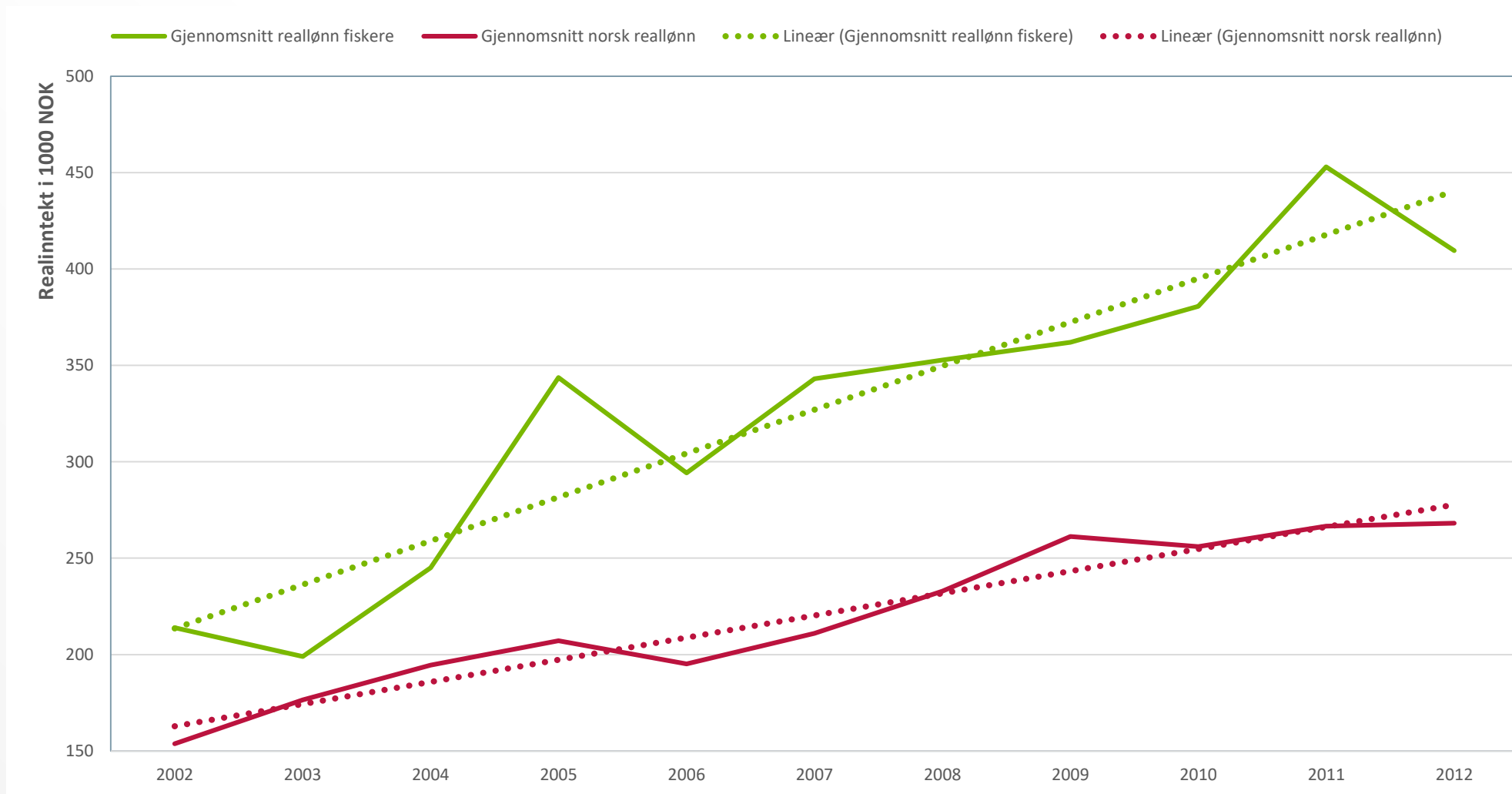
- Totalkapitalrentabilitet (%)
- Driftsmargin (%)
- Lineær (Totalkapitalrentabilitet (%))
- Lineær (Driftsmargin (%))

Konvensjonell hav

- Totalkapitalrentabilitet (%)
- Driftsmargin (%)
- Lineær (Totalkapitalrentabilitet (%))
- Lineær (Driftsmargin (%))

Reallønna til fiskere øker mer enn lønn ellers

Hva er «riktig» strukturering?

- Vanskelig å mene noe om? Men det er faktisk det politikerne vedtar...

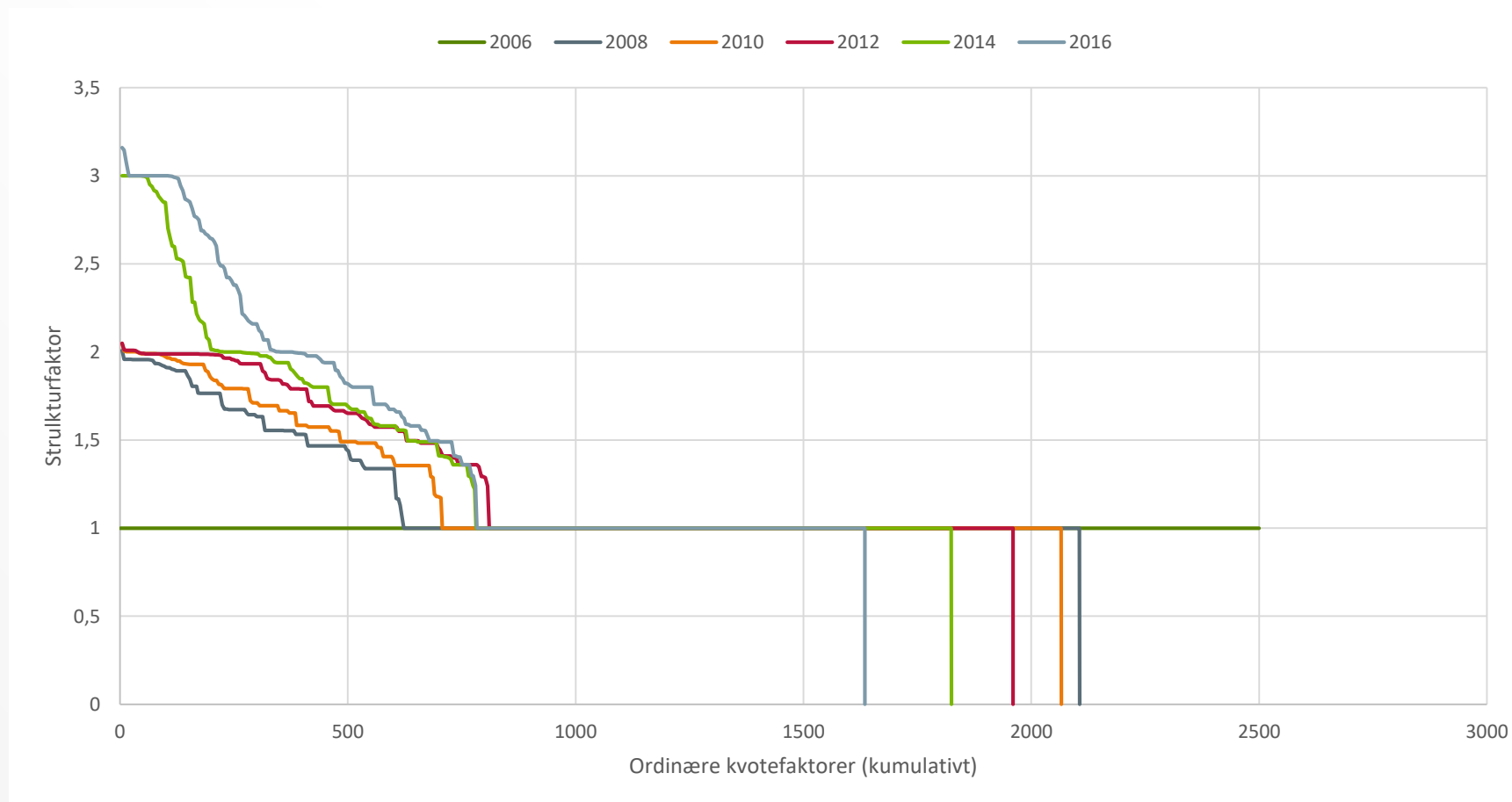
	Kyst 11–15 m	Kyst 15–21 m	Kyst < 500 m ³	NVG Kyst 15– 21	NVG Kyst > 21	SUK	Seinot Nord	Torske- trål	Ringnot	Konv. hav
Strukturgrad 2	54	65	78	79	82	22	61	92	63	89

NB! Disse tallene er fra før siste heving av kvotetak!

Tabell 5 Ulike mål for struktureringen i ulike flåtegrupper per utgangen av 2016. NB: Strukturgrad 2, eller andel av kvotetak, tar utgangspunkt i kvotetakene før siste justeringer i kystgruppene og torske-trål

Struktureringsprosess – et eksempel

- Kyst 11-15 meter

Kvoteverdier blir store ved strukturering

- ✓ Ved lukking av fiskeriene blir fiskerettigheter et knapt gode
- ✓ Når overkapasitet tas ut blir denne verdien stor, og synlig
- ✓ Vinnere:

De som fikk kvote ved lukking

De som har hatt verdistigning

De som selger seg ut

Strukturpolitikk = politiske veivalg

Politiske veivalg

Mål og midler i struktureringen

- ✓ Hvor langt skal struktureringen gå?
 - ✓ Fokus på effektivitet eller distriktspolitikk?
- ✓ Hvordan skal struktureringen foregå?
 - ✓ Hvor raskt?
 - ✓ Gass og brems på samme tid?

Hva gjør man med ressursrenten?

- ✓ Strukturering bestemmer hvor mye ressursrente som realiseres
- ✓ Skattlegging?
- ✓ Gir det større ringvirkninger om man ikke strukturerer?

Takk for oppmerksomheten!

 /Nofima

 @nofima

 /company/nofima/

 /nofima

#nofima

Audun Iversen
Forsker

 Audun.iversen@nofima.no

 /company/nofima/